

Sy-li spěwał,
Pilnje džěłať,
Strowja će
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócnj
Napoj mócnj
Lubosć ma;
Bóh pak swěrnj
Prez spar měrnj
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje džěłať
Wšědny dny;
Džěń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh ći khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će!

F.

↳ Sserbske njedźelske kopjeno. ↲

Wudawa šo kóždu šobotu w Smolerjez knihiczišczerńi w Budyšinje a je tam ša šchtwórtlětnu pschedpłatu 40 pj. dostacź.

Šwjatki.

Ps. 51, 12.

Hody, jutry a šwjatki šu najwažnišce šwjedzenje našeje křesćijanšce zyrkwoje. Hody šmy šwjecźili, ale šwěcťow běšce njjenje na hodownych šchtomach a darj běchu šnadnišce džyli hewať. Jutry šmy šwjecźili, ale šwontowna jutrowna wješćosć bu mylena psches myšle na bohate žně, kotrež ma jandžel šmjereže na bitwišćezach. Ale runje psches to, šo je to šwontowne našnje na tutych šwjedzenjach pobrachowalo, buchmy čim bóle na to pokasani, šhto maja wopravdže na šebi. Něhdy běchu hody ša jich wjele jenož šwójbny šwjedžen; woni šo wješćelachu na jažnosć hodowneho šhtoma a na darach, kotrež je lubosć jim wobradźila, ale na Šbóžnika njemyšlachu. Něhdy běchu jutry ša jich wjele jenož šwjedžen pschirody, kotraž w tutym čašku k nowemu žiwjenju wotuczi, ale na dobyčerja nad šmjerežu a rowom njespominachu. Nětk je temu hinak. Wójniški čašk je nam pokasať, tak mišnje tu powješć potrebamy: „Wam je šo tón Šbóžnik narodźil“, a šly šynow našeho luda, kotřiž šu šwój row w zusej semi namakali, šu naš wucziť, pohladac na šerštu žiwjenja, kiž je šmjereži móz wšať. Je jich wjele, kiž šu haktle w tutym wójniškim čašku wažnosć hodowneho a jutrowneho šwjedženja póšnali. — A šwjatki! Šwjatki běchu něhdy šwje- džěń, kotrehož wažnosć jich wjele najmjenje póšnachu; woni nje- wjedzachu ničšo šapocjeć je šwjatym Duchom. Dha wudyri tuta wójna, a my wščitzy póšnachmy, šo je šwjaty Duch, kiž wščitko wožiw. Pschetož šhto je, šhtož našim wójškam tajku móz a šlynosć datwa? Licžba našich wojakow? Našich nje- pscheczelow je tola wjele wjazy. Albo brónje našich wojakow?

Našchi njescheczelejo maja tola runje tajke dobre brónje kaž my. Ně, je tón duch, kotrež je w našim wójšku žiwj, duch šhróbtosće a šwěrnosće a lubosće k wóžnemu krajej. A šhto pošlyni našch lud, šo we wščitkich parowanjach wutraje? Bohatšwo našeho luda, našce šabriti, našce plódné pola, našce wuhlo a želešo, kotrež šo w našim kraju namakaju? Ně, tón duch je, kiž je w našim ludu žiwj, duch woporlivosće a šaprěča šebje šameho. — Šaj, nětko wěmy, šhto ma Duch na šebi; wón dawa žiwjenje, móz, šlynosć, wutrajnosć. Nětko móžemy šapschim- uycź, šhto je šwjaty Duch; nětko móžemy polne žohnowanje šwjatkwoneho šwjedženja dostacź. Pschetož kaž budže wójško prawe wójško a lud prawy lud jenož psches ducha, kiž w nim šuježi, tak čini tež jenož šwjaty Duch praweho křesćijana. Šenož, hdžež Woži šwjaty Duch wutrobj napjelni, tam šu wopravdžite šwjatki. Tehodla prošmy džěńša: Š šwjaty Ducho, pój wšchať k nam! A hdžež šwjaty Duch pschidže, tam štwori wón 1. nowe wutrobj, 2. wěšte wutrobj, 3. čyšte wutrobj.

I.

Daj mi noweho ducha, tak prošmy džěńša je šwjatym psal- ništom. Trjebamy my noweho ducha, nowu wutrobu? Šhto je mjes nami, kiž mohť to přecź? — Wójna je wěšće tak někotre w našim ludu wobnowila, je našch lud š duchowneho španja šbudžila, a tak někotry je š nowa nawuknyť wopomnicź, šhto k jeho měrej šo hodži. Tam wonkach we wójniškich hrjebjach a na žol- mach morja je tak někotry w šmjertnych štrachach šažo kěžbowat na šwoju njeměrnú wutrobu a je póšnať, šo je wěrnó, šhtož je zyrkwiški wóž Augustin prajil: „Našcha wutroba je njeměrna, doniž njewotpocźnje w Bosh.“ A wutroba tak někotreho je šažo

ě novemu žiwjenju w Bohu wotučila. A domach, hdžež ťu poku ežežkich starosćow wo mandželsteho, ťyna, nana we wójnje spominali, kaě wjele wutrobow ťu sažo ě Bohu wolake, kaě wjele rukow ťo stťake ě horzemu modlenju. Trjebamy my potajim hiščeže nowe wutrobny? Wěrnó drje je, wjele bu nowe, ale wschitko njeje nowe wostalo. Tak někotry wojaě, ěž je wonfach Božu blifkošć sačuwal, je wschitko sažo sabť, hdžž je w lazarecže abo dale sady ležal, hdžež žadny strach jemu wjazy njehrošy. A tu domach je tak někotry ťo na starosće a nuju a ťrudobu tuteho ežežkeho čaša swučil, a jeho ruzy ťu pschestale, ťo ě modlenju stťknež, a wschitko bu sažo kaž něhdy, haj hórje hačž něhdy. — Na čim to leži? Wóh dťrbi nowu wutrobu dačž. Hdžež Boži Duch wutrobu njewobnowi, tam budže drje wutroba bóle abo nje- nje sapschimnjenja, ale niz pscheměnjenja. Pschetož, sčtož Wóh wot naž chže, a ě čemuž wón wschitko tak wulke a žalostne nam sezele, njeje, jo my w ťwojej mysy ťo ras dopomimny na njeho a ťo ě njemu wolamy, tež ťo prózujemy, tón abo tamny hrěch wotpoložičž, ně, wón chže naschu žťu wutrobu nowu sežinicž. Nowu wutrobu chže wón nam dačž, nowe stworjenja dťrbimny byčž. My čłowjekojo móžemy drje ťwoju wutrobu polěpschowacž, móžemy drje tu abo tamnu ťlabosć wotpoložičž, te abo tamne sč pschihilnosće pschewinycž, ale nowu wutrobu stworicž móže jenož Wóh ťam. My drje móžemy rolu wobdžělacž, ale plody dawwa jenož Wóh. Teho dla njepschestawaj, pschezo sažo a sažokťmjo Božeho ťłowa do wutrobny horje bracž, njepschestawaj, ťwoje my- ťle psched ťłowjo Božeje huady stajecž, njepschestawaj, ťo modlicž a ě Bohom ťo bēdžicž: ja čže njepuschēžu, ťhiba jo nje po- žohnujesč, a ty nashonijch: Wóh dawwa tebi nowu wutrobu.

II.

Alle nowa wutroba dťrbi tež wěsta wutroba byčž. Daj mi noweho wěsteho Ducha, tak prošmy se ťwojatny psalmistom. Tež to ťo prašchamy: trjebamy my wěste wutrobny? Sčto chžť to přecž? — Esu ludžo, kotťiž nimaju žanu wěstu wutrobu. Woni ťhablaju mjes Bohom a ťwětomi, mjes dobrny a sčny, mjes dobrny prjōdťwacžemi a hrěchami. Esu ťłabi njerosčudženi ludžo, kotťiž ženje do sčutka njestaja, sčtož chzedža. Esu ludžo, kotťiž nimaju žanu wěstu wutrobu, dokelž ťo hačosam runaja, kotrež kōždy wětr tam a ťem wije, ťu njewobstajni ludžo, ěž ťo njeprašcheja sčto je dobre a prawe, ale sčto mam ja ě teho, sčto ťłujcha ě mojemu wužitkej? To ťu ludžo, kotťiž tež, hdžž ťo wo najťwjecžičke jedna, ja ťwoje pschewēdēžu njewustupja, ale pschezo ťrjedžny pucž džeja, kotťiž pschezo na druhich hladaja, ludžo, na kotrychž njemōžesč ťo spuschēžecž, kotťiž ťwoje ťłowa ě temu načōža, jo bychu ťwoje myťle potajili, kotťiž na wobēmaj nohomaj klazaja, ě jenym ťłowom: ludžo bjes ťharaětera. — A my trjebamy ludži ě wěstey wutrobu runje w tutym ežežkim ťrudnym wójnťkim čašu, my trjebamy mužow a žony, kotťiž wjedža, sčto chzedža, kotťiž nejťu, kaž mórťke žolny, kotrež wětr tam a ťem hōni, ale kaž ťłaka, kotraž twjerdže steji tež w najmjetťchim sčhu- mjenju, mužow a žony, kotťiž ťo sežinje njerunaja, kotruž wětr tam a ťem wije, ale ěž steja kaž dub. My trjebamy ludži, kotťiž ťu ťwěrní w dopjelnjenju ťwojich pschitťłuschnosćow, ťwěrní w lubosći ě wóznemu krajej, ťwěrní pschecžiwu mužej a žonje a džēcōm, ludži, kotťiž njepoťłuchaju na dwēlowanje a spytowanje, ale ě wěstey wutrobu ťwōj pucž du. — Sčto dawwa tajke wěste wutrobny? Wotmolwojenje na tajke prašchenje móže jenož řěfacž: Wóh dawwa wěstu wutrobu. Prašchej ťo tťch wulkich w Božim kraestwoje, Pawola, japosčtoła teho Anješa, ěž je pytal, ťwojemu Sbožnikej žťly ťwět dobyčž, Luther, ěž je ťebi swažil, psched ťhēžorom a móžnyimi prajicž: tu steju, hinaě njemōžu. Prašchej ťo tťch wulkich w kraju ducha, Ernsta Gottloba Fichtu, ťławneho

ťyna, nascheje sakskeje Sužizy, ěž je mjes tťm, jo francowsžy zowžy wojazy nimo Barlinskeje uniwersity ežehnjechu, studentow ě ťwěrnosći pschecžiwu kralej a wóznemu krajej napominal, Ernsta Moriza Arnda, ěž je spěwal: muž prawy je, ěž prošecž wě, ťo Anješej domēri. Prašchej ťo Bismarěka, Moltku, Kooa, ťhēžora Wylhelma I., prašchej ťo Hindenburga, Macensena, nascheho lubowaneho ťhēžora, prašchej ťo: ě wotkal macže wy ťwoje wěste wutrobny? woni wschitžy budža tebi wotmolwojecž: wot Boha. Wóh dawwa wěstu wutrobu. Sčtož ťo Boha wysche wscheho boji, tón ťo nicžeho njeboji na žťlym ťwēcže. Sčtož Boha wysche wscheho lubuje, teho njemōže nicžo wotwjecž wot teho, sčtož je dobre a praw. Sčtož Bohu wysche wscheho ťo domēri, tón praji: je Wóh sa naž, sčto móže pschecžiwu nam byčž? Haj, Wóh dawwa wěstu wutrobu.

III.

Alle wěste wutrobny dťrbi tež čisťte wutrobny byčž. Wutroba, kotraž njeje čisťta, kotraž je wot hrěcha sežrana, je pschēfata. Sakske čisťta wutroba je wěsta wutroba. Teho dla prošmy: stwoř we mni, Božo, čisťtu wutrobu. Wóh dťrbi čisťtu wutrobu stworicž. Lubosťnje džēcō wotrosće, ě jeho wocžow ťwēcži ťo jaž- nosć čisťtosće, na jeho lizomaj řěže rōža njewinosće. Ale kaž jara ťwěrnej starschej jo tež hladatej, jeho čisťtosć budže wot njecžičkeho ťwěta dōtťnjena, to sč tu njewinosć přecž wojnje. Wōž sčeho, ťlabosć ežēla čłowjeka do hrěcha a winy wjedže, a sčtož ťwoju wutrobu ťnaje, tón wě, jo ťny my wschitžy hrěsch- nizy a nimamy čisťtu wutrobu, kajž chže Wóh mēčž. Alle je tola wulki rosdžel mjes ludžimi. Čži jeni praji: dokelž nicťo čisťtu wutrobu nima, teho dla je wscho jene, jo tež jeho wutroba čisťta njeje; drusy tež nejťu lěpschi dťžli ja. Druťy paě praji: Dokelž ťny njecžičke, teho dla chžemy je wschitkim mozami pschecžiwu sčemu wojowacž. — Řěchesežijan byčž, řěka bēdžicž ťo. Sčtož chže čisťtu wutrobu mēčž, tón dťrbi wojowacž pschecžiwu sčemu, kotrež w naž bydli a wokofo naž laěa; tón dťrbi wschitke sč myťle, kotrež w naž wotuča, potłōčicž, tón dťrbi njecžisťy woheť duičke hažnyčž. Alle jenož tón budže dobyčž w tajkim bēdženju, ěž ma Božeho Ducha sa pomoznika. Pschetož našch duch je drje hotowy, ale nasche ežēlo je ťłabe. Duž proš Boha pschezo sažo, jo tebi wschēdnje nowu mōž dawwa, jo jeho ťwojatny Duch wschitkich sčch duchow ě twojeje wutrobny ežēri a we twojej wutrobje bydli. A hdžž chže to sč tebe wobťnježicž, dha ťhwataj pod ťšchiz twojeho Sbožnika, hladaj na njeho, ěž je sa tebe ežēpiě a wumřej. Ty nashonijch, jo wón tež tebi mōž dawwa, to sč pschewinycž; wón stwoři pschezo sažo w naž čisťte wutrobny. — A my trjebamy čisťte wutrobny. Kaě lohko ťmyťlenny bēšche našch lud do wójnny, woťebje nascha młōdžina. Tu a tam bu drje lěpje w tutym wójnťkim čašu, ale mōž sčeho njeje hiščeže roslamana, wona wostawa a pschidže pschezo sažo a sažo na ťwětlo. Sōždy wot naž je drje ťo je spōdžowanjom prašchal: njeje dha nija ežāha našch lud bóle ě ťhutnosći, ě pobožnosći wjedka? Dťrbi dha Wóh našch lud hiščeže ežēžo domapťracž, jo by na našchim ludu dočōnjak, sčtož chže? — Sawēseže, hdžž našch lud drje nad njepschecželemi w ranju na wjecžoru dobudže, ale niz nad nje- pschecželemi, kotťiž ťu w nim, dha tajke dobyčže žanc dobyčže njeje. Hdžž našch lud sažo na pucž stupi, na kotrymž je do wójnny sčoh a ťo ě Bohu njewobrocž, dha Boži ťud njewuwoťtanje. Čžim wjazy je sčto huady mēě, čžim wjetťchi huēw je saťłuziě. Tehodla prošmy teho Anješa džēnša na ťwojatownym ťwje- dženju: stwoř we mni, Božo, čisťtu wutrobu, jo tež ja na mojim džēlu ě temu pomham, jo budže našch lud Boži lud. O ťwojatny Ducho, pōj wschak ě nam, stwoř w naž nowe, wěste, čisťte, wutrobny! Hamjen.

Szwiatki.

Gal. 5, 22.

Plód: Shtóž Bohu wjeršchnemu ho poda.

Plód Ducha je wschat czjsta luboscź;
Shtóž luboscź ma, ho prózuje,
So dostanje tež wěry khróbkoscź
Pšches šwjatoh' Ducha czěrjenje.
A sczeteliny je we horju
Pšches šwjatoh' Ducha dobrotu.

Plód Ducha je tež wješ'le krašne;
Tón wješ'ty Duch njech sđerzi mje,
Njech wješele tež nimam czašne,
Dha wošchemjenja duscha je;
A nam'ka ho tež srudoba,
Mam šwjatoh' Ducha, trošhtarja.

Plód Ducha dale je měr Boži
Měr Boži krašny poklad je;
Hdyž tutón plód ho wot mje škoži,
Bych njeměl žane wješele,
Dha by tež byla njemózna
Ta luboscź, kiž je nješćoncźna.

Plód Ducha tež je prawa měra;
S njej' róže kčěja na czernjach.
Tón nješćeczel mi njeda měra,
So kłodžu tu kaž na wóstach.
Duž, šwjaty Ducho, pščińdž ty šam,
Plódž pravu wěru wutrobam!

Plód Ducha nam tež wěstoscź dáwa,
Ho šmjerczi wěcznej' šbóžnosće.
Hdyž plódna wutroba je škala
Pšches šwjatoh' Ducha hnuwanje,
Dha mam ja šbóžnosć i wěstoscźu
Pšchi Jesušu najkrašnišcu.

E. S.

Ssrjedu 16. meje semrě w Budyščinje we wyškej starobje šoburedaktor tuteho šerbšćeho njedželskeho šopjena „Pomhaj Bóh“, něhdušchi wyšchšchi wučer na tudomnym krajnostawškim ewangelskim seminaru

Šhorla August Fiedler.

Njebóhi ho 1. novembra 1835 w Nějśdajšezach jako šyn po-
božneju šerbšćuju staršćuju burškeho štawa narodži. Tak pščiń-
dže, šo měješće šerbšćki burški štaw, kotrehož wobras na czole
nasčeho šopjena je šchtyrjomi šchťofami i jeho pjera wobdaty
widžimy, ša wošebje pobožny a šwojeje zlyše luboscźe naj-
hódnišchi; nad jeho dobrými počyntami ho wošebje wješelesče,
a wón je se wsčej šwěru je špěchował a ša duchowne pošběhjenje
šwojeho naroda džekal, kaž dolho je myšlicž a pjero džeržecž mohł.

Jeho džeklo bě nimo wučeršćeho wošebje literarišće. Wulka
šyla nastawšcow, kotrež je prjedy do měšacznika „Luzičan“ a
pošdžišcho do „Pomhaj Bóh“ pišak, bohata licžba špěwow, kiž je
we woběmaj wošjewil, wo jeho pilnosći šwědčzi. Pšches šwoje
nabožne špěwy je tydžen' wot tydženja lud, kiž je lubowasče a
žadāsče, natworjal. Wone czim bóle k wutrobje rěčža, dokełž šu
i něžneje a pobožneje, šobucžerpjazeje a wěritweje dusče wušče.

A šchtož wón pišasče, wčěšće žadimw myšł a dobry wuras.
Dokelž nješerbšćeho šłowa a šady njelubowasče, we wsčech jeho
džekach šerbšćki duch wěje. Ššamo pšchetožki, kotrychž je tež
w „Špěwnej radošći“ wulku šylu šhotowil, šo jemu wobjernje
derje poradžichu. Jeho harju šlyšachmy na radostny šynł
šhlošowanu, hdyž něhdže šerbšćki wótcžinz jubilej šwjeczesče,
wona pał jemu tež pšchi marach w ščoržbnych šłošach šaklineža.
Nětko je jemu šmjercž do haršy pšchimnyła a jeju truny wotpjala.

Šdobnje je šerbšćkim ludom wo lubeho špěwarja žarujemy;
njech nam nětotre šłowa wo jeho džekawosći pokaza, w czim
mohli jeho šczěhowacž. Šohladašmy najprjedy na šhotowjenje
šopjena „Pomhaj Bóh“. Šacž runje bě jeno šoburedaktor, je
tola wsčhu štarosć wo jeho wušhadjenje šam měl. Šeno předo-
wanje a nětotre malicžkosće dostawasče, wsčho druhe šam
pytasče, pšchetožowasče, pěknješče. Šo šo pał jemu nje-
woštudži, njeby tež druhdy šhwile měl, pał k wobjedu, pał špacž
hicž. Dnybješče ščoncžnje hiščeže czjšćezěšće šmyłki porjedžecž,
dha šo to i tak wótrym wóczkom šta, šo we šopjenu wěšće žadny
štejo njewošta. Runje i tej šamej šwěru je tež nowocžišćez
biblije a špěwaršćkich pšchcludowal. Tak šwědomliwy
běšče wón we wsčěm. Šopokas ša to je tež jeho šrijadowanje
macžicžneje knihownje. Šewišja, do jutrow w macžicž-
nym domje ša porjadom šlědžizy, by šo pšchezo na šastup do njeje
wješćekita, pšchetož tu bě widžecž, šchto porjadna myšł a ruša ša-
móžetej. Šóždy šhód a kuczil na prošćl czjstny, tyšazy knihow
w knihozach do rjadow a po wopšchijecžu šestajane kaž wojazy
pšchi paradže, to bě wopradowže rjany napohlad.

Jako běšče Fiedler hiščeže we šlužbje, wučješće šerbšćkich
šeminarištow w macžernej rěčzi czitacž, pišacž, pšchetožecž, pšched-
nosćecž a wučicž. Š tym je šo i dobom jeho šahorjenje ša
šerbšćki lud a šerbšćku rěčž na mnohich wučomzow pšchenješta,
ale pał tež czi, kotřiz šu w njej šašo woliwšnyli, njemóža přecž,
šo je jini šastojništwu w šerbšćkej šchuli položil.

Shtóž je něhdy w šozorowych konzertach šobu špěwal, je
jeho rošwucžowacž šlyšchal, pšchetož hudžbne pšchihoty konzerta
bě jemu doměrjeny. Š nimi měješće wulku prózu. Běšče šebi
došć špěwarjow a špěwaršćow nahromadžil, wučješće najprjedy
šerbšćki czitacž, a potom by se wsčej šczěrpnosću měžazy dolho
šłošy wuwucžował, doniž njeby šozor hotowy koncert pruhowacž
pšchijehol. Šo tutych konzertach wón pišče, šo šu byle „rjane,
wošchemjaze žorlo, i kotrehož šo bohate žohnowanje wulawasče
na hona nasčeho lubowaneho Ššerbowštwu“. Šeno jene žohno-
wanje a i dobom plód Fiedlerjoweje luboscźe k šerbšćkemu špěwej
budž napomnjene: Š o w a r š c h n y Š p ě w n i k. Šón je w lěče
1878 i wulkej wuštojšnosću šestajal a nam se šlědowazhymi šło-
wami pšchepodał: „Wšmi tónle špěwnik i tej luboscźu, i kotrež
jón šhotowich“, drohi šerbšćki ludo! Wšmi jón k šwojemu ša-
wješćelenju a wošchemjenju, k wožiwjenju šwojeje šabawy a
towařšćnosće; wón czi po tekšće a šłošach jeno dobre špěwy
podawa.“

Tak je šo Fiedlerjowe žiwjenje minyło w luboscźi k jeho
šerbšćkemu narodej a w prózy ša jeho duchowne šbože. Ššerbšćki
lud tule luboscž a prózu wěšće nješabudže a jemu ša wobej
czim džakownišchi woštanje, dokelž je njebóhi Ššobžnikowe šłowo
tež šebi prajene byčž dał: „Darmo šče dostali, d a r m o d a-
w a j e ž e!“

Fiedler běšče hižom dlěšchi czaš czežto czerpjazy. Šwaj
dnjej pošdžišcho, hacž bě šo w Božim wotkasanju Ššobžnikowej
hnažče porucžil, bu dženi do Božeho šćpicža jeho duscha domoj
wotwołana. Jeho cžeklo šmy bližšcu šobotu na Duchor pšche-
wodželi, hdyž nětk wo šwojbnym pohrjebnišćezju pšchi šwojimaž

mandželskimaj wotpoczuj. S tym je ƒo jemu jeho přenja ſchtuečka na čzole tuteho kopjena dopjelniſa:

Šyli ſpěwał, pilnje džělat,
Strowja čze
Šwójbnj ſtatof, a twój ƒwjatof
Šradny je.

W ƒarowanſkej ƒwjatocžnoweči domach k. duchowny Eder jenicžkeho ƒyna a dvě džowzy kaž druhich pſcheczelow ſemrjeteho na to poƒaſowaſche, ſo je pſched nim ƒiwjenje wobſamkijene, kiž je w ſchuli a domach próza byto, po kotrejž je ƒo nětk dotho požadany pokoj pſchiblizil. Ša nim k. ſarač Rada w njenje pſchedſchdſtwa a wubjerka Maczizy Šerbske je jeho dotho- lětnu prózu a ƒwěru wuſběhny, ſ kotrejž je woſbeje jako knihow- nič towařſtwu ƒlužil, a jemu w ƒerbskej rěčzi džakžykeho Šerbowſtwa ſa w ſchě we woporniwkej luboſeči d- ſonjane džělo wupraji.

Tak wotpoczuj nětko w měrje a wěčne ƒwětko ƒo Čzi ƒwěcz!

J. K.

Oberlin.

Jeho ƒiwjenje a ſtutkowanje w Kamjenjodole.

ſe wſchelakich ƒórkow wučzeſpač

† Jan Bartka.

(Poſtracžowanje.)

Pſchi wſchitkich Oberlinowch wotpohladach a porjedzenjach podpjerawſche jeho ſe ƒwojeje radu jeho dobry a wjele ſhonjeny pſche- čel Štuber, ſ kotrymž wón poſpochi w liſtowanju ſtejeſche, a ko- tryž ƒo, kaž ƒo ſda, pſchezo trochu bojeſche, ſo wohł Oberlin pſchi ƒwojeje ſtaroweči ſa ſwonkowne ſbože ƒwojeje woſbady jeje duchowne ſbože ƒnadž tola trochu ſakomdžicž. To widžimy ſe ſežehowazeho jeho liſta:

Mój luby pſcheczeło!

... „Najlěpſcha rada, kotruž móžu Wam dacž, je, njepo- ƒrědnje ſa duchowne ſbože ƒwojeho ſtadla ƒo ſtaracž. Wy nje- ƒměče jich pſcheſtyſkuje pohanjecž, to čzakne pytač, pſchetož jeno ſo ƒu ſſcheječijeno, dha budža ƒami wot ƒo tež džělawiſchi, rojoni- niſchi a wobhladliwiſchi. Nježměče žane wot wobedu pſchidacž, ani ſo ƒu proſnowhodzerje, ani ſo ƒu njewólizy mamona. Šdnyž čzeſch jim wjele pſchedpižacž, abo ƒebi wot nich žadacž, ſo dhrbja wſchitko runje tač a niž hinač čzinič hacž čzeſch to mēcz; — pytač jich k temu abo k tannemu narěčecž, dha ƒo jim jenož wobčežneho čzinič a rubič ƒebi jich dowěru. Šdy by jim žyle po jich hłowje hieč dač a jenož ſ luboſeču a ſ dowěrjenjom na jich duſchach džělat, dha ƒnadž by najſbožowniſcho ſtutkował. To je to, ſchtož ƒym w Kamjentnym Dole a ſ wjetſcha haſle potom ſa dobre ſpóſnač, jako bēch tón ƒami hižo wopuſchečil. Ša wob- ƒarujit na pſchiklad, ſo ƒym jich čzaſto pſchecžiwu jich woli k nēcz- nu ſamohł. Wych-li hiſcheče tam był, dha bych wſchemu hieč dač: žyrkej mohla tač hubjena won hladacž, hacž by čzyła; ſchula mohla napohlad mēcz, kajkiž by čzyła, ƒo wě, ſo jenož ſwonkow- nje, naſtupajo pſcazenie atd.; wot ratařſkich wězow nachył jim žyle ničzo prajieč; na wſchēm jich waſchnju čzył wutrobne wje- ƒele wopofaſacž a tač ƒebi jich powſchitkowne dowěrjenje dohyčž pytač, tač ſo by ƒo jim nade nmu ničzo ſpodžiwne a napsche- čzowne njeſdafo, a ſo bychu mje ſa wučžinjeneho Kamjentnodol- čzana džeržecž dhrbjeli. W tačim dowěrjenju čzył ja wſchitke mozy na roſwucženju mlodych a na wobroczenie ſtarych nałožicž a jich wutrobny njepoſrědnje a ƒamoluzny pytač. Bōh by ƒo ſa ſbytkne ſtarač. Muſa tych ludži tač bōrſy docžeri, něſchto lěpſche pytač, a ſchtož ƒami namaſaju, ſchtož ƒebi ƒami požadacž počž-

njeja, to je jim wjažy, hacž mohli jim wſchitzy Štraſburečeno do hromady radžicž.

Ša drje Waſche projekty do čziſta njeſacžijkuju (wjele ſ nich bu jich ſe ſpodžiwnyh ſbožom a polěpſchom wutwjedženych), ale ja ƒo wuſnawam, ſo ƒo mi ſda, ſo ƒym ƒam pſchejara na ōkonomiſku ſtronu padnył a čzu ƒo pſchichodnje bóle wo to jene nuſne prózowacž. Šchtož pač dhrbjalo ƒo we ſwonkownych wězach ƒamo dacž a čzinič a ſchtož dhrbjeli ƒebi Kamjentnodolečeno ƒami požadacž, abo ſchtož dhrbjalo ƒo bjese wſcheho praſchenja hnydom ſtač, to nachzemny ženje ſakomdžicž, jenož njeměče ničzo tačje ženje ſa hłownu wěž.

Hacž bē Štuberowa boječ, ſo mohł Oberlin ƒnadž duchowne ſbože ƒwojeje woſbady ſakomdžicž, nuſna abo njetrěbna, njechamny pſchepytač, a tež niž ƒo praſchecž, hacž je jemu Oberlin we wſchēm prawo dač abo niž, poſdžijcho pač budžemny ƒo pſchezo bóle pſche- ƒwědečicž, ſo je wón pſchi wſchej ƒwojeje ſtaroweči ſa ſwonkowne poſbēhjenje ƒwojeje woſbady woprawdže jenož jeje duchowne ſbože pſched woczomaj mēč, derje wjedžo, ſo pſchi tačej ſwonkownej ſanjerjedzenoweči, kajkaž w Kamjentnym Dole knje- ƒeſche, wěra, luboſeč a nadžija derje tyeč njemōžeſche.

Šač pač je wón to a tamne Štuberowe pokiwjenje derje wobkedžbowacž, budžemny hnydom widžecž, hdyž nětk wot jeho ſtaroweče wo poſbēhjenje ratařſtwa rěčimy.

Hacž bēchu ƒebi jeho woſbady runje hižo wjele jeho pſche- dewſacžow lubieč dali a hacž tež jeho radu radu wobkedžbowachu, dha wopofaſowachu tola wulke njeſpodobanje a koſtociwoweč, hdyž čzyſchie jich w ratařſkich wězach powučicž; pſchetož woni ƒebi myſlachu, ſo wo tych wězach ƒami tola wjele wjažy wjedža a roſymja, hacž jich duchowny, kiž bē, přjedy hacž bē do Kamjenjo- doła pſchichofo, pſchezo jenož w mēče bydlit.

Teho dla wobſamkny wón w tutym naſtupanju mēſto wuſchow jich woeči wobdžělacž. Š jeho ſarje ƒluſchěchtaj dvě ſahrodže, pſches kotrejž ſjawna ſchežečka džěſche. Tudy čzyſche wón najpřjedy poſaſacž, kač ƒo dobry ƒad naplahowacž hodži. Wón vyjeſche tam teho dla ſe ƒwojim ƒwěrnym a roſomnym wotrocžkom kōbeč abo dwaj hluboke kulojte jamy a naſadža do nich dobre ƒadowe ſchtoniki, kotrejž bē ƒebi pſchicž dač, a to jabłocžiny, ƒruſchwinny, ƒlowečiny, ſchěſchnje a worjeſchiny, kōžde na tačje mēſtno, hdyž wjedžeſche, ſo budže jim najlěpje tyeč. Šdyž ƒo jemu přerſheč w jenej jamje dobra doſeč abo prawa njeſdaſche, dha naſarowachtač pſchichodniſchu do njeje. Poſdžijcho ſačoji tam wulku ſchtonowonju, w kotrejž ſ počžkow mlode ſchtoniki plahowa- ſche a ſ ƒečkow hromadu nanowſchene ſchēpjeſche. Wſchitke jeho ſchtony a ſchtoniki roſečechu mlōdnje a počžachu ƒežecž a plody njeſeč. Šdyž nětko ludžo pſches jeho ſahrodu kłodžachu, dha nje- mōžeſche ƒo to ſe ſacžinjennyh woczomaj ſtač, woni widžachu, kač rjenje tam te ſchtoniki roſečechu a hižo wot přenich plodow doſta tón a tannny něſchto woptacž. Šſo ſpodžiwajzy počžachu ƒo Oberlina praſchecž, kač j móžno, ſo móže w tač hubjenym kraju tač dobry ƒad naroweč? Oberlin ſčoji po ƒwojim waſchnju pſchi kōždej ſkladnoweči něſchto powučžaze ſapleſeč, najpřjedy jich ƒedžbliwoweč na teho, „kotryž čzini, ſo ſemja plody nježe, a kotryž lěto ſe ƒwojeje dobročiwoweču ƒronuje“ ,potom roſwucži wón jich dale, kač maja ƒebi ſchtony ƒadžecž, jeli ſo čzedža, ſo by luby Bōh jich prózu runje tež tač požohnowacž.

(Pſchichodnje dale.)